

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 94 00, f: 01 478 98 45, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(prvopodpisani Jože Tanko)

Ljubljana, 1. marec 2018

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
dr. Milan Brglez, predsednik

Na podlagi 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 - ZNOJF-1, 46/06 - Skl. US, 33/07 - Odl. US, 109/08, 39/11 in 48/12) ter 111. in 169.a člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) spodaj podpisane poslanke in poslanci vlagamo

Predlog Priporočila Vladi Republike Slovenije za zagotovitev neodvisnega in zakonsko opredeljenega delovanja RTV Slovenije

in ga pošiljamo v obravnavo in sprejem Državnemu zboru.

Pri obravnavi predloga priporočila v Državnem zboru in pri delu njegovih delovnih teles bo sodelovala poslanka Anja Bah Žibert.

Priloga:

- predlog priporočila
- podpisi poslank in poslancev

Na podlagi 111. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) je Državni zbor na seji dne sprejel

P R I P O R O Č I L O

Vladi Republike Slovenije za zagotovitev neodvisnega in zakonsko opredeljenega delovanja RTV Slovenije

1. Državni zbor predlaga Vladi Republike Slovenije, da pozove vodstvo RTV Slovenija, da dosledno upošteva Statut RTVS in Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija.
2. Državni zbor predlaga Vladi Republike Slovenije, da spremlja stanje na javnem zavodu RTVS ter sprejme vse potrebne ukrepe iz svoje pristojnosti, da se bo zagotovilo nemoteno izvajanje poslanstva, ciljev in nalog, ki jih ima RTVS po zakonu.

Obrazložitev

Radiotelevizija Slovenija (v nadaljevanju RTVS) je javni zavod posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, ki je ustanovljen in urejen z Zakonom o Radioteleviziji Slovenija. Dejavnost RTVS je javna služba na področju radijske in televizijske dejavnosti, ki med drugim obsega tudi ustvarjanje in arhiviranje televizijskih programov.

Zakon o RTV Slovenija, Statut RTV Slovenija ter programski standardi RTV Slovenija jasno in nedvoumno določajo, da mora RTV Slovenija delovati v interesu javnosti ter da mora zagotavljati verodostojne in nepristranske informativne oddaje, s katerimi celovito obvešča o političnem dogajanju doma in v zamejstvu tako, da posredovane vsebine omogočajo objektivno javno obveščenost. Novinarji, uredniki in zaposleni na RTV Slovenija so pri svojem delu dolžni upoštevati in izpolnjevati poklicna merila in standarde ter etični kodeks, prav tako pa so pri svojem delu dolžni poročati o dogajanju doma in na tujem, ki je pomembno za javnost. Kot je opredeljeno v 1. členu Statuta tega javnega zavoda, je poslanstvo RTV Slovenija tudi v zadovoljevanju demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb državljanek in državljanov Republike Slovenije, Slovenk in Slovencev po svetu, pripadnic in pripadnikov slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in Madžarski ter italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji.

Tako smo že večkrat opozorili, da RTVS v svojih osrednje-informativnih oddajah ni poročala o pomembnih temah, ki se tičejo vseh državljanov, ki so konec koncev tudi tisti, ki plačujejo RTV prispevek, da RTVS sploh lahko deluje.

Opozarjali smo tudi na kršitev določil o delovanju 3. programa TV Slovenija, t.i. »parlamentarnega programa«, saj se že od začetka delovanja parlamentarnega programa srečujemo s situacijo, ko seje delovnih teles državnega zbora niso neposredno prenašane, pa tudi posnete ne za

morebitno kasnejše predvajanje, s čemer RTV bistveno poslabšuje informiranost državljanov o najpomembnejših dogajanjih doma in po svetu.

TVSLO3 je poseben nacionalni televizijski program, ki mora po svoji zakonski opredelitvi poskrbeti za neposredni prenos sej Državnega zbora Republike Slovenije in njegovih delovnih teles ter predvajanju posnetkov teh sej, kadar neposredni prenos ni mogoč. Po našem mnenju in izkušnjah se te zakonske določbe v veliki meri ne izvršujejo oz. se kršijo. Prav tako je pri delovanju Informativnega programa Televizije Slovenija in Radia Slovenija opazna izrazita, ekstremna pristranskost v korist nekaterih vladnih strank, v zadnjem času še posebej v korist Socialnih demokratov (SD). Groba statistika objav v informativnih oddajah obeh medijev nam pokaže, da sta oba informativna programa posvetila predstavitvi enega samega predvolilnega dogodka vladne stranke SD več programskega časa kot 16 javnim predstavitev programov SDS v letu 2017 in 2018 skupaj. Posamični novinarji in novinarke Radia in TV Slovenija nastopajo dobesedno kot plačani propagandisti omenjene vladne stranke. Uredniki in urednice, skriti v ozadju, pa takšno delovanje omogočajo, naročajo in vzpodbujajo. Pri tej zlorabi zakonitega poslanstva javnega zavoda nacionalnega pomena očitno sodelujejo tudi vodilni v obeh hišah, sicer se tako grobe kršitve profesionalnosti in novinarskega kodeksa na račun ne bi mogle dogajati.

Glede na to, da je Programski svet RTV Slovenija glede programske politike vodilni organ zavoda, menimo, da bi moral Programski svet glede na prej navedena dejstva opraviti konkretno razpravo o uresničevanju vseh zakonskih, statutarh in poklicnih dolžnosti in meril v okviru uredništva dnevno-informativnih programov ter preveriti, ali uredništvo dnevno-informativnih programov pri svojem delu resnično sledi interesu javnosti ter načelu največje možne obveščenosti prebivalcev in prebivalk Republike Slovenije.

Ob tem želimo tudi opozoriti na nesprejemljive in nestrpne izjave nekaterih članov Programskega sveta, ki so ostale spregledane in brez sankcij že v preteklosti.

Tako je koalicija v Programski svet na predlog gledalcev in poslušalcev izvolila tudi komunikologa in spletnega aktivista Domna Saviča, ki je nekatere izmed njih na družabnih omrežjih označeval s "pi*** klerotalibanske" in podobnimi izrazi ter omalovaževal med drugim tudi slovenske praznike. Tako je ob Dnevu državnosti zapisal, da je »dan državnosti kot božič. Oba praznujeta nekaj, kar ne obstaja».

Glede na 17. člen Zakona o Radioteleviziji Slovenija, ki določa sledeče:

"V Programski svet so lahko izvoljene oziroma imenovane osebe, ki s svojim znanjem, ugledom oziroma dosežki na kulturnem, izobraževalnem ali kateremkoli drugem področju družbenega življenja lahko pripomorejo k dobremu delovanju in krepitvi ugleda javne radiotelevizije, tako v Republiki Sloveniji kot v tujini," se upravičeno sprašujemo, kako je Savič pripomogel k ugledu javne RTV tako v Sloveniji, kot tujini.

Prav tako ni bilo nikakršnega odziva na početje članice Programskega sveta RTV Slovenija Jedrt Jež Furlan, ki je na Twitterju "všečkala" tvit Safeta Alibega v katerem je zapisal, kako razmišlja, da bi na prehodu za pešce povozil novinarja Jožeta Možina.

Takrat je RTVS zapisala, da bo »svoje novinarje, ki so zavezani profesionalnim normam, spoštovanju splošnega Kodeksa novinarjev Slovenije in spoštovanju etičnih meril ter programskih

standardov javnega medijskega servisa RTVS, javno in po vseh možnih pravnih poteh zaščitila«, ni pa z besedo komentirala početja omenjene članice Programskega sveta.

Očitno je stanje na RTVS sporno in neurejeno na več področjih, kar lahko vidimo tudi iz dogajanj in kadrovskih menjavah v zadnjem letu. Pred dnevi je bil Jadranki Rebernik vročen sklep o razrešitvi s funkcije odgovorne urednice UPE Informativni program Televizije Slovenija.

Bojda je generalni direktor RTVS Igor Kadunc odločitev sprejel po "temeljitem premisleku" in po predhodnem pozitivnem mnenju novinarskega kolektiva, a dejstvo ostaja, da je bila njegova namera po odstavitvi Rebernikove znana že od nastopa njegove funkcije.

Po pisanju medijev, naj bi med glavnimi razlogi za odstavitev bila tako imenovana "praksa uravnoteževanja," ki jo na družabnih omrežjih problematizirajo tako nekateri novinarji TV Slovenija kot vidni obrazi levice. Generalni direktor Kadunc jo je, skupaj z direktorico Televizije Slovenije Ljerkjo Bizilj, skušal zamenjati že julija 2017, a doživel nezaupnico s strani programskega sveta, ki je z enim glasom večine preprečili poseg v novinarsko avtonomijo.

Vzroki za odstavitev Rebernikove v sklepu niso navedeni, a jih je mogoče razbrati iz razprav programskega sveta ter vplivnih novinark informativnega programa RTVS na družabnih omrežjih. Tako so bile problematizirane oddaja Tarča na temo splava, dokumentarni film dr. Valentina Areha o SFRJ in JLA, predvsem pa intervju Igorja Pirkoviča s hrvaškim pevcem Thompsonom v Tedniku. Veliko je bilo javnih napadov na uredniške odločitve, češ da teh oddaj TV Slovenija sploh ne bi smela predvajati.

Da jih moti "praksa uravnoteženosti" na RTV Slovenija, je sicer javno izrazilo precej znanih obrazov z levice. "Urnateženost za vsako ceno je profesionalni nesmisel," je denimo pisalo na enem od transparentov ob protestu novinark v bran "novinarske neodvisnosti", ko je programski svet še pod vodstvom Mitjem Štularjem želel razpravljati o kvaliteti informativnega programa RTVS.

V začetku januarja pa so se nekateri na Twitterju ponovno oglasili. Eden od zapisov je tako bil, da je "javna televizija dosegla enega od vrhuncev svoje prakse uravnateženosti," ko je po izbruhu afere "bosanski kredit" in neuspešnem predlogu ustavne obsodbe predsednika vlade Cerarja v studiu Odmevov gostila predsednika SDS Janeza Janšo – samega, brez drugih sogovornikov. Zaradi tega je bila napadena tako televizija kot voditeljica Odmevov Rosvita Pesek.

Pred dnevi pa je tudi direktorica TV Slovenija Ljerkja Bizilj na seji programskega sveta napovedala predčasni sestop s položaja. Mandat, ki bi se ji iztekel jeseni, naj bi nasledniku prepustila že spomladi.

Razlog je po njenih besedah načrt dela za leto 2019, ki ga je treba zasnovati najkasneje do junija letos. »Prav je, da načrt izdela tisti, ki ga bo tudi izvajal,« je dejala Biziljeva. Čeprav je svoj predčasni odhod utemeljila s pravico novega direktorja, da sam začrta svoje delo, pa je znano, da se Biziljeva v nekaterih pogledih na razvojne projekte televizije razhaja z generalnim direktorjem RTV Slovenija Igorjem Kaduncem.

Po pisanju medijev, pa naj bi bilo v ozadju njenega napovedanega odstopa predvsem sporno financiranje Eme 2017, kjer je RTVS prekoračila proračun za kar 740.000 evrov. Večji del plačanih zneskov naj bi bil elegantno nižji od meje 20 tisoč evrov, ki jo določa Zakon o javnih

naročilih, zato so lahko šli preko naročilnic, ki jih podpisovala Biziljeva. Pri tem naj bi eno od naročil celo vsebovalo plačilo 18 tisoč evrov za stiropor.

Vse navedene informacije so skrajno sporne, sploh iz vidika, da smo nacionalno radiotelevizijo prisiljeni plačevati vsi. In za ta prispevek lahko upravičeno pričakujemo, da bo RTVS delovala skladno z zakonom.

Naj še omenimo, da se tudi Vlada RS ob popolnem zavedanju in spoštovanju institucionalne avtonomije in uredniške neodvisnosti RTV Slovenije strinja, da je možno delovanje RTV Slovenije še izboljšati, zlasti v smeri ustreznega prestrukturiranja, racionalizacije, posodobitve in strokovne okrepitve ter redefinicije javne službe. Vlada RS naj bi sicer navedena vprašanja uredila v novem predlogu zakona o Radioteleviziji Slovenija, ki bo pripravljen po sprejetju Strategije RS na področju medijev za obdobje 2017-2025 in naj bi bil v skladu z Normativnim delovnim programom Vlade RS za leto 2017 predvidoma vložen na Vlado RS že do avgusta 2017.

Navedeno dogajanje kaže na to, da na RTVS obstajajo dejanske okoliščine, ki pomenijo ogrožanje nalog, ciljev in poslanstva, ki naj bi ga RTVS imela po Zakonu o Radioteleviziji Slovenije in je potrebno te okoliščine razčistiti in v okviru pristojnosti državnega zbora sprejeti priporočilo, ki bo zagotovilo uresničevanje poslanstva RTVS, ki je določeno z zakonom.

Priloga:

- podpisi predlagateljev priporočila:

- Jože Tanko
- Anja Bah Žibert
- Franc Breznik
- Nada Brinovšek
- Jelka Godec
- dr. Vinko Gorenak
- mag. Branko Grims
- Eva Irgl
- Janez Janša
- Danijel Krivec
- Suzana Lep Šimenko
- Tomaž Lisec
- dr. Anže Logar
- Žan Mahnič
- Bojan Podkrajšek
- mag. Marko Pogačnik
- Marijan Pojbič
- mag. Andrej Šircelj
- Ljubo Žnidar